

الثالث: القيام

سوم: قيام

وهو ركن مع القدرة، فمن أخل به عمداً أو سهواً بطلت صلاته. وإذا أمكنه القيام مستقلاً وجب، وإلا وجب أن يعتمد على ما يتمكن معه من القيام، ويجوز الاعتماد على الحائط مع القدرة. ولو قدر على القيام في بعض الصلاة وجب أن يقوم بقدر مكنته، وإلا صلى قاعداً. والقاعد إذا تمكن من القيام إلى الركوع وجب، وإلا ركع جالساً. وإذا عجز عن القعود صلى مضطجعاً، فإن عجز صلى مستلقياً، والأخيران يوميان لركوعهما وسجودهما. ومن عجز عن حالة في أثناء الصلاة انتقل إلى ما دونها مستمراً، كالقائم يعجز فيقعد، أو القاعد يعجز يضطجع، أو المضطجع يعجز فيستلقي، وكذا بالعكس. ومن لا يقدر على السجود يرفع ما يسجد عليه، فإن لم يقدر أوماً.

قيام در صورت توانایی از ارکان است و اگر نمازگزار سهواً و یا عمداً در آن خللی ایجاد کند نمازش باطل است. اگر بتواند بدون کمک گرفتن بایستد باید چنین کند و اگر نتواند، واجب است که از هر وسیله‌ای که ممکن بود کمک بگیرد، البته کمک گرفتن از دیوار حتی باوجود توان هم جایز است.

اگر بتواند بخشی از نماز را ایستاده بخواند باید همان قدر که می‌تواند بایستد و اگر نتواند، باید نشسته نماز بخواند. فردی که نشسته نماز می‌خواند اگر بتواند فقط برای رکوع بایستد باید چنین کند، در غیر این صورت نشسته رکوع کند. اگر نتواند نشسته نماز بخواند باید به پهلو بخوابد⁽¹⁾ و نماز بخواند و اگر نتواند، باید به پشت بخوابد⁽²⁾ و نماز بخواند و در این دو حالت اخیر باید با اشاره رکوع و سجده را به‌جا آورد.

اگر فردی در حین نماز نتواند بر حالتی باقی بماند باید به کمتر از آن منتقل شود و نماز را ادامه دهد، مثلاً اگر ایستاده باشد و نتواند ادامه دهد باید بنشیند و اگر نشسته باشد و نتواند، باید به پهلو بخوابد و اگر به پهلو خوابیده باشد و نتواند، باید به پشت بخوابد و عکس آن نیز اینچنین است.⁽³⁾ اگر کسی نتواند سجده کند، آنچه بر آن سجده می‌کند را بالا آورده و بر پیشانی بگذارد و اگر نتوانست باید به‌جای سجده اشاره کند.

والمسنون في هذا الفصل شيئان: أن يتربع المصلي قاعداً في حال قراءته ويثني رجله في حال ركوعه، ويتورك في حال تشهده.

1- به طوری که صورت و سینه‌اش به سمت قبله باشد. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 59)

2- شبیه محتضر، یعنی کف پاهایش رو به قبله باشد. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 58)

3- یعنی اگر کسی نمی‌تواند و نمازش را درحالی که به پشت خوابیده است می‌خواند و در بین نماز حالش بهتر شد و توانایی‌اش را پیدا کرد باید به پهلو دراز بکشد یا

بنشیند یا حتی اگر نتوانست بایستد و نماز را ایستاده ادامه دهد. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 59)

سنت در حالتی که نشسته نماز میخواند دو چیز است:
اینکه نمازگزار در حال قرائت، چهارزانو و در حین رکوع، دوزانو بنشیند، و در حین تشهد، به حالت تَوَكُّر بنشیند.
(4)